

BUDA-PESTA

4 Septemvre st. v.
16 Septemvre st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a Havas nr. 1.

Nr. 36.

ANULU XIII.

1877.

Pretiu lu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

CAPRICIULU NOROCULUI.

— Novela. —

Ór'a 12 din mediulu noptii sunase. Totulu erá liniscitu, o tacere mormêntala acoperiá intregu orasiulu, intrerupta fiindu din când in când de cântatul cocosilor. Si mirés'a asceptá de multu — fórte de multu in cabinetu, când tinerulu ei sociu, despartîndu-se de amicii sei, est din sal'a balului de nunta grabindu-se pe o scara secreta, ajunse la usi'a cabinetului unde ilu asceptá camerier'a Smaranda, pentru ai deschide usi'a. Tinerulu mire intrà si se aruncà la piciórele junei dame, ce sie-dea pe unu fotoliu in o toaleta pré eleganta.

— Scóla, scumpulu meu, — dise frumós-s'a mirés'a catra tinerulu ei sociu intindiendu-i mân'a.

— Nu, nu pociu, — respunse junele barbatu stringêndu-i mânile si apropiându-le de buzele sale, — nu pociu, lasa-me la piciórele tale si nu-ti trage mân'a inderetu, càci multu me temu sè nu te scapu, me temu cá nu cumva tóte aceste sè-mi fíia visiuni si mi se pare cá sîm imperatulu unei povesti de fermecatoriá cu care me adormiá doic'a in copilarí'a mea, si cá nu cumva in momentulu in care am sè fíu fericitu. sè scapu ursit'a cá sè-si batu jocu de parerea mea.

— Nu, nu iubitulu meu, totulu e ade-

veru; eri eram inca veduv'a boeriului C . . . . , astadi sum soci'a lui Urlinescu, soci'a dtale; departéza-ti din cugetu ide'a copilarésca de fermecatoriá; ceea ce ti se pare, e realitate.

Otiliu Urlinescu avea óre-care basa de a cugetá cà e unu visu ceea ce s'a intêmplatu, càci de o luna noroculu ilu facuse avutu si fericitu. Elu abiá numerase 26 de primaveri, erá orfanu, traiá fórte modestu din o léfa mica ce o avea pentru unu postu ce-lu' ocupá intr'o cancelariá de ministeriu, când intr'o dí o trasura eleganta statù lângá cuartirulu seu, si o dama frumósa ilu strigà: „Domnule! Domnule!”

Lacheulu sari din trasura si tinêndu-si in mâna palari'a auría si impenita, pofti cu multu respectu pe Otiliu a se asiediá lângá dam'a schinteitóre de petri pretióse, si trasur'a numai decátu repedi in fug'a mare.

— Dle, — dise dam'a cu o voce dulce tinerului Otiliu, care fu rapitu in astu modu, am primitu epistol'a dtale, dar cu tóta nevreea dtale, speru cà o sè te vedu mâne la soarea mea.

— Pe mine dn'a mea? — o intrebà Otiliu.

— Asiá este dle, pe dta; — ah! scusa,

scusa!! — strigà de odata tiner'a dama; — dta sémeni atâtu de multu cu unulu din cunoscutii mei, încâtu te luasem in loculu seu. Ah! dle, pardonéza-me, Ddieule! ce vei cugetá despre mine! Dar, asemenarea e atâtu de mare, încâtu se puteau insielá si altii cá si mine.

Mai inainte de a finí acésta explicatiune, trasur'a ajunsé in curtea unui palatu splendidu, si Otiliu se vediu nevoitu — din politeția — a intinde mân'a dómnei, veduv'a boeriu-lui C . . . , cá sè se scobóre din trasura. Dómn'a C . . . avea unu caracteru cu totulu francesu, perulu ei celu negru cu atâ't'a mai multu aretá faci'a ei alba si rumena, risulu ei facea cá buzele-i ciresii sè desvalésca margaritarele ce-i infrumsetiau gur'a. Otiliu uimitu de atâ't'a frumsetia si dulcétia usioru se induplecà, ba inca se simtiea pré fericitu de o asemenea intêmplare ce i-a adusu cunoscinti'a dómnei C . . . , elu peste putînu fu óspele ei. Dómn'a C . . . , avuta fiindu si totu odata si frumósá, erá incungiurata de adoratori, pe cari i respingea unulu dupa altulu, si lucrulu acolo merse încâtu abiá intr'o septemâna, Otiliu deveni in legaturi amoróse cu veduv'a, si ea fu cea d'ân-tâiu ce pronuciá cuvêntulu de casatoría.

Otiliu fórte adese-ori stá inaintea oglindei si se priviá cu mare atentiune; elu nu erá uritu, dar nici cam frumosu; mic'a léfa ce o avea nu-i permitea cá sè fla luxosu imbracatu; cugetându elu la tóte aceste, nevrendu, i vini ide'a, cá séu e iubitu din vre-unu capriciu, séu cá dn'a C . . . e fermecata. Indata ce se decise casatoría, sociulu celu víitoru stându inaintea oficieriuului stării civile spre a determiná zestrea prin actu legitimu, ílu cuprinse mirarea vediéndu cá soci'a sa posiede 1 milionu de galbini, o mosta in Oltenia, alt'a in Moldavia mai multe case in Bucuresci si alte multe obiecte despre cari elu nici macaru vorbindu-se nu a auditu. Tóte aceste erau pentru Otiliu unu visu de auru, din care í erá téma a se tredi. Tribunalulu si preotulu aprobara unirea; dar cu tóte aceste nici legile nici religiunea nu fure in stare a-i imprasciá de totu indoiél'a, elu urmá pasu de pasu sociéi sale, tî-nêndu in mâna câte unu capu de vestmêntu de alu ei, de téma cá sè nu-i piéra visulu celu frumosu.

— Scóla Otiliu draga, — i díse de mai multe ori scump'a lui sociá, — siedi alaturi cu mine, càci am sè-ti enarezu ceva interesantu!

Tinerulu se supuse in fine, inse fara a la-

sá mânile sociéi sale, si dn'a Urlinescu inceptu naratiunea astfeliu :

— A fostu odata —

— Ah Ddieule! — strigà de odata Otiliu, — asiá dar eu nu me insielu, acést'a in adeveru e o poveste de fermecatoría! . . .

— Asculta-me, scumpulu meu! A fostu odata o féta tinera, care se nascuse din parinti ce fusese mai nainte avuti cari inse, când ajunsé la etate de 15 ani, nu avuse altu mijlocu de vietuire decâtu lucrulu mânilor ei si a parintelui. Ei locuiau in Ploesci, nu sciu ce sperantie i indemnà a se mutá la Bucuresci. Nimicu nu e atâtu de greu decâtu a acvirá o avutia perduta, si a luá érasí óre-care rangú între ómeni când odata te-ai retrasu dintre ei, tatalu acelei tinere cercase acést'a; patru ani se luptase cu misería fara a o puté invinge, si in cele din urma muri in unu spitalu.

„Nu tardíu si mama-sa inca urmase sociulu ei, si acea juna remase singura singurica intr'o camerutia a careia chiría inca nu erá platita. — De asiu voi sè-ti enarezu o poveste de fermecatoría, apoi tocmai acest'a ar fi momentulu a se aretá ursit'a, inse momentulu nu a sositu, fét'a cea tinera erá singura in Bucuresci, fara parinti, fara amici, fara protectori, lipsita de ajutoru; avêndu la Ploesci datoríi ce nu le putea platí, si in vanu rugá pe ómeni necunoscuti cá sè-i deie de lucru, care aduse seracului avere. Adeveru cà cét'a relelor se nisuiá a-i intinde mâna; dar sînt in lume suflete ce potu trece pe dinaintea lor fara ale privi séu macaru a se bolnaví câtusi de putînu de epidemie'a lor actiune.

„Cu tóte aceste avea nevoia de traitu; fóméa de peste dí se mariá din ce in ce catra séra, insomní'a noptii erá ingreunata de durerea de peste dí, ce trecuse fara prândiu.

„Abiá te-ai redicatu de la mesele incarcate cu mancári alese si de la pocalele in cari curgea vinulu vechiu de Dragasiani si Siampania, scumpulu meu Otiliu; de si esti avutu abiá de eri, totusi nu ai nici o idea despre seraci'a si nevoi'a, de care íti vorbescu si te miri cá in mijloculu luxului, care ne incungiura, pe scaunele aurii si de metasa pe cari siedemu, cutezu a-ti represinta unu asemenea tablou. Fóméa sili pe asta féta tinera in fine a cere elemosina. Ea ísi acoperi capulu cu unu velu a maicei sale, singur'a moscenire ce i-a fostu remasu, si se plecà de spate pentru a aretá betrâna si se scobori pe strade. Acolo ísi intinse mân'a. Inse aleu! acea mâna erá neteda, alba si fina, si fu periculosu a o aretá la lume; ea

isi inveli mân'a în o cârpa cam grósa cá si cum ar fi miscata de sierpe.

„Serman'a copila se asiediasse pe o piétra în coltiulu unei strade, cam departisioru de fanaru, si atunci când trecea vre-o féta favorita de sórte, nenorocit'a isi intindea mân'a si se rugá de 1 banu. Unu banu cá sè-si póta cumperá pâne. Dar fetele, cari trecu sér'a pe stradele Bucurescilor, au altu lucru si n'au timpu cá sè-si bage mân'a în buzunaru. Când vedea sêrman'a féta apropiându-se vre-unu betrânu totu asiá ilu rugá; dar betrânii sânt adese-ori avari si tari la ânima; betrânulu trecea; sér'a erá rece si ploiosa, nóptea se apropiá, si patrolele, pazitorii si politia umplura tóte stradele Bucurescilor, când fét'a cea sêrmana, aprópe lesinându de fóme isi mai intinse inca odata mân'a catra unu tineru, carele statù, cautà în buzunarulu seu si i aruncà o *moneta* de 2 lei; temându-se a atinge mân'a acelei nenorocite. Unu politianu carele, precum se vede, pândea pe cersitóre, se apropià, puse mân'a pe féta si-i dîse :

„— Stai pe locu, te-am prinsu, tu esti cersitóre!“

„Tinerulu se puse la mijlocu, luà pe cersitóre de bratiu, pe care mai înainte n'a voit u nici macaru a o atinge cu vârfulu manusilor sale, si indreptându-se catra politianu, i dîce :

„— Femei'a acésta nu e cersitóre, ci un'a din cunoscutele mele.

„— Dar dle, — umblà sè dîca esecutorulu legiurii politiane.

„— Mai dîcu odata dle, cà eu cunoscu bine pe asta femeia. Sêrmana femeia, — adause junele intorcându-se spre urechi'a tinerii pe care o socotea de betrâna, — ia acésta moneda si vino sè te conducu în strad'a cea mai apropiata. În acestu modu vei scapá de a-restu.“

„— Moned'a lunecà din mân'a mea. Dle — adause frumós'a mirésa, — când am trecutu pe lâng'a fanaru, de care multu me feriam, vediu-i faci'a dtale.“

— Faci'a mea! — strigà Otiliu spariatu.

— Asiá este, scumpulu meu, càci eu eram aceea careia i-ai scapatu viéti'a, póte si onórea; dta erai acela care ai daruitu monet'a viitórei tale socié.

— Dta, — dîse Otiliu cu nerabdare, — atâtu de tinera, avuta, asiá frumósa, dta, dama cea mare, se póte sè fi cersitu vreodata?

— Da, scumpulu meu, am primitu elemosina, o singura moneta, si care îmi place totu-de-una sè-o spui, erá de la dta. Sè mergemu mai departe cu istori'a: „A dóu'a di dupa aceea di intristata pe care inse o numeru acum între cele mai fericite, o betrâna, care se indurase de mine, me duse cá o cusutorésa într'o casa curata; voi'a cea buna se intornà cu lucrulu, eu me facui amic'a damei pe lâng'a care me aflám. Într'un'a din díle, boeriulu C . . . . intrà în camer'a în care lucrám si se asiedia lâng'a mine. Elu erá omu inaintatu în etate, numerá mai 60 ani, inaltu, macru, cu unu aeru rece.

— Demoasela, — îmi dîse elu, — cunoscu istoria vietii dtale, voesci a te casatorí cu mine?

— A me casatorí cu dta? — strigai cu mirare.

— Da, asiá este, eu am nenumerate mosti cari nu voescu a le lasá nepotului meu. De este sè me incredu în cele ce am auditu, apoi caracterulu dtale e atâtu de loialu, câtu si de maretiu. De la dta depinde, a te face dn'a C . . . . , si a aretá cà esti nascuta pentru a fi dómna, asiá precum ai sciutu suferí si nenorocirea.

— Eu te iubiam Otiliu, — dîse tiner'a mirésa, — eu te vediussem numai unu momentu, cu tóte aceste îmi fu imposibilu a te uitá, si o voce angerésca îmi sioptea cà drumurile nóstre nu sânt pentru totu-de-una departite. Când priviam la boeriulu C . . . . si la faci'a sa cea melancolica, la ochii sei petrun dietori, cugetám, cà decisiunea sa extraordinarie, nu erá alt'a decâtu a face reu nepotului seu, toti acei ce me incungiurá me indemnau a me folosí de capriciulu unui milionariu betrânu; eu inse cugetám la dta, iti infrumsetiám tipulu dtale cu totu ce-mi represintá fantasí'a, si putínu lipsise, cá tipulu barbatului pe care ilu privissem numai unu momentu si carele nici me vediusse, sè nu puna în cumpena fericirea vietii mele, inse eu petrecusem o cercare destulu de aspra, si aceste idei romantice nu au induplecatu nici odata decisiunea mea. Dreptu aceea me facui dn'a C . . . . ! Eu, o sêrmana orfana, parasita de toti, me facui soci'a unuia din cei mai avuti boeri ai Romaniei, în trasura splendida, incungiurata de lachei, puteam trece pe acea strada în care mai înainte cu dóue luni cerusem elemosina de la trecatori, si imbracata în metasa, acoperita de petri pretióse puteam priví la acea pétra pe care siedeam odinióra. Foculu fortunei, *capriciulu*

norocului, compatimirile ómenilor, aceste sînt fermecatoriéle lumei.

— Nenorocitul milionariu betrânu! — strigà Otiliu, — elu potù a te inavutì!

— Intru adevèru, elu fu fórte fericitu, — urmà a dice dn'a Urlinescu, — de si lumea considerá de nebunía casatorí'a nóstra, elu marturisi cà casatorí'a erá lucrulu celu mai multu decátu doriá. Nici odata nu a pututu perde averile sale; deci nu avea nevoe de alte averi, si elu me luase pe mine numai cá sè me faca fericita, sciindu-mi suferintiele din trecut, si nici odata macaru nu s'a caitu de ceea ce a facutu.

„Eu i infrumsetiasem ultimele díle a betrânelui C . . . , murindu mi-a lasatu tóta averea, si eu depusem juramentu a nu me casatorí cu altulu decátu cu acel'a carele m'au ajutatu in momentul decisivu alu vietii mele.“

Dicèndu aceste, ea deslegà de la gátu o panglica, scotíndu din o pungulitia monet'a ce erá ferecata in unu cercu de auru.

— Éta monet'a dtale, — díse mirés'a punèndu-o in mân'a lui Otiliu. La vederea acestei monete am capetatu din nou viétia, asta moneta mi-a facutu creditu de câte-va óre. A dóu'a di lucrurile asiá se schimbara, încátu puteam sè pastrezu acésta moneta, care de atunci nici odata n'a lipsitu de lînga mine. Ah! câtu eram de fericita, când cu o luna mai inainte te-am intâlnitu! cu câta graba demandasem visiteului a oprí caii; eram silita de a cautá ori ce ocasiune pentru a face cunoscingti'a dtale. O singura idea me torturá, si acésta idea erá nu cumva erai insuratu. — Atunci nu ai fi auditu nimicu din acésta naratiune, si sêrman'a dn'a C . . . in ascunsu te-ar fi facutu avutu; ea s'ar fi dusu la tíera — la mosia — si acolo singura ar fi imbetrânitu in unulu din palatele ei!

Otiliu lasà mân'a sociei sale si luà monet'a care erá caus'a fericirii sale.

— Dta vedi scumpulu meu Otiliu, — i mai díse odata frumós'a mirésa suridiendu, eu nu sum fermecatóre, din contra dta esti isvorulu fericirii mele!

B. L. Bianu.

DUPA PLÓIA.

Sórele stralucitoru
Ese mândru dintr'unu noru;
Curcubeu il urméza
Cerulu se inseninéza.

Câmpulu verde si 'nfloritu
De al ploii plânsu stropitu
Scutura de pe-a sa frunte
Plóia 'n picaturi merunte!

Flori de carii batu la ochi
Cu-albe si cu rosii rochi
Sè ridicá 'n susu voióse
Multu mai víi, multu mai frumóse!

Totulu pare 'ntineritu:
Aerulu e recoritu,
Iarba e infragezita
Si natur'a 'nveselita.

Zefrii dulce sioptescu,
Paserile ciripescu,
Flacaiandrii cântu din fóia . . .
Ce frumosu e dupa plóia!

Fluturii cu fecie víi,
Rosii, albi si azurii,
Grupe, grupe, sbor cu Zorulu
Si sburându ísi unescu sborulu!

Dar ce e si mai frumosu,
Este cânteculu voiosu
Ce-lu tot scóte — unu lautaru
In prispá la cârciumaru!

Tinerii cu ochi de focu
Cu-albe fete 'n hora jocu;
Hor'a cresce, se latiesce,
Doru 'n inime pripesce!

Jucati fete si flacái
Si voi copilasi, prin vai,
Cântati dragu, cântati din fóia
Cà frumosu e dupa plóia!

Colintina 11 junie 1876.

Al. A. Macedonschi.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urma'e.)

— Nu este inca de desperatu, — respunse ea cu voce lina; — dómn'a contessa, ce e dreptu, se afla in o stare de slabiciune neliniscitóre; dar voiu pregatí o beutura, care i va redá tari'a trebuinciósa pentru o intarire suprema.

Dicèndu aceste, mósi'a gatà mestecarea in o tassa de argintu beatur'a compusa de ea.

Ea facù semnu Marinettei sè redice capulu dómnei Rahon si introduce intre budiele acesteia cu o lingura o parte din beatur'a intaritóre.

Resultatulu urmà mai numai decátu.

S'ar fi pututu dice, cà s'a operatu o adevèrata inviare, intr'atât'a ochii contessei, ficsati si sticlati, si-recapetare indata viétia stralucirii. Ea si-intórse privirea spre Annibal, care urmariá cu o sperantia nemarginita, repedile efecte ale lécului necunoscutu; ea i surise si i strinse man'a.

— Oh! amicuulu meu, cum suferu, — sioptí ea

cu voce abia distincta, — ar fi mai bine sè moru indata, decâtu sè suferu de nou.

Contele voiá sè respunda.

Nu mai avù timp.

Ochii dómnei Rahon se inchisera; capulu i cadìu pe perine, dar fara cá surisulu sè incépa a disparé de pe budie-i, si o respiratiune egala si lina i redicá peptulu.

— Ce va sè dica ast'a? — întrebà iute Annibal, întorcându-se catra Simiona Raymond.

— Ast'a insemnéza, cà ea dórme, — respunse mós'a; — numai in somnu si-va intarí puterile trebuinciose; pentru aceea i-au datu beutur'a sè dorma.

— Cátu timp va durá acest'a?

— Nu potu sè respundu positivu la acésta întrebare. Póte cà va durá tóta nóptea, dar celu putinu se va prelungí trei séu patru ore. Vorb'a e sè nu o desteptamu de felu. O desteptare repede si silita ar puté sè fia atátu de periculósa, încátu ar puté sè ucida pe dómn'a contess'a in câte-va minute. Retrage-te dara in apartamentulu dtale, dle conte, si fii fara téma, cà nici o complicatiune periculósa nu póte sè se ivésca in momentulu acest'a.

— Sè parasescu odaia acést'a? — respunse Annibal aredicandu-si umerii, — unde gândesci? . . . Sè me departu macaru si pe o minuta? Nu! nu!

— Eu voi remané aice, vere, — siopti frumós'a Olimpia; in momentu cându Maríá se va desteptá, te voiu insciintiá. Te rogu, du-te si te odihnesce si manca ceva; conservéza-ti energi'a cându vei avé trebuintia de ea.

Rahon se incercá a tiné la hotarirea sa prima; inse dómn'a Chavigny fu eloquentá, in fine elu cedá, si trecédu prin budoaru, luá unu builonu si unu paharu de vinu din Spani'a, pregatite pentru elu prin ingrigigirea marquisului, apoi se lasá pe unu patu de repaosu in apartamentulu seu.

Simion'a, Olimpi'a si Marinetta remasera singure langa contess'a adormita . . .

XVII.

J u d a.

Abia parasi Annibal odaia, cându Simiona dise Marinettei, aretandu-i usi'a budoarului:

— Intra acolo, fii atenta, si déca din intemplantate contele ar revini pe neasteptate, fá semnulu trebuinciosu cá sè ne insciintiezi.

— Fii liniscita, — respunse Marinetta, — o sé stau la pânda si nu te poti teme de nici o surprindere.

Simiona deschise numai decâtu cabinetulu de toaleta, si marquisulu Saint-Maixent, care statea acolo nemiscatu si mutu, se ivi.

Cu o voce de totu lina elu întrebà:

— Cum stámu?

— De totu bine, — respunse Simiona, — contele s'a retrasu si contess'a a adormitu.

— Dar ea se va desteptá negresitu, ci de cumva me va vedé . . .

— Ea nu se va desteptá, — ilu intrerupse Simion'a, — somnulu ei se va supune numai vointiei mele.

— Esti sigura de ast'a?

— Oh! de totu sigura; am secretulu celu mai neinsielatoru alu narcoticelor; nici chiar sè tune in

acésta odaia, nu va incetá letargi'a dómnei Rahon; intr'ins'a numai sufletulu e víu; corpulu i este nesimititoru, si nu ar simtí durere nici chiar de cumva unu feru ferbinte ar atinge carnea ei.

— Asiá dara nascerea? . . .

— Se intemplá in timpulu acestei letargii provocate a nume.

— Minunata! Esti o femeia geniala!

Pe buzele Simionei se ivi unu surisu despretiuitor, si — fara sè respunda la complimentulu marquisului — respunse:

— Momentulu se apropia. Tramite pe Lactance, dà-i instructiunile, si sè astepte in cabinetulu de toaleta. Dupa ce voiu dá copilulu in mânile lui, nu me voiu mai amestecá in nimica.

— Mergu; peste câte-va minute amêndoi vomu fi acolo.

— Pentru ce sè revii, dta, dle marquis? Vei avé lucru mai mare.

Saint-Maixent se mirá.

— Fara 'ndoiéla, — cantinuá Simiona. Dupa ce vei dá lui Lactance ordinile, ai sè mergi prin galeria si se întélnesci pe contele in despartimentulu seu. Trebuie sè-lu impedeci d'a revini aice mai nainte d'alu fi insciintiatu dn'a marquisa despre desteptarea sociei sale.

— Elu nu va revini . . . m'am cugetatu la tóte. Ceea ce dta ai facutu pentru contess'a, eu am facutu pentru elu . . . dizsulu dórme . . . Totusi, sè fíu siguru, m'oiu duce . . .

— Grabesce-te, càci momentulu se apropia. Peste câte-va clipite totulu se va sfirsi.

Contess'a, — adormita nici odata, — facu o miscare repede, si corpulu ei se intorcea cá o vitia de via aruncata pe jaru.

Marquisulu disparu.

Simiona se apropia de patu, si dise frumósei Olimpie, devenita de odata palida:

— Vino, dómna marquisa, si mi-ajuta!

— Ah! nu voiu cutediá, — gângavi finti'a tremurânda, care nu avea nici macaru tieranesc'a indresnéla a crimei.

— E bine! tramite-mi pe Marinetta; ocupa locul ei si nu te miscá sub nici unu pretestu pâna ce — prin usi'a de jumetate deschisa — nu vei audí glasulu dlui Saint-Maixent respundiéndu la alu rudei sale. Eu cunoscú pe marquisulu, elu va gasi mijlóce de a retiné pe contele, déca acel'a ar voi sè revina.

Frumós'a Olimpia nu lasá a se repetá acésta invitatiune, si Marinetta vini in loculu ei la Simiona.

Sè lasámu pe aceste dóue femei a-si indepliní lucrarea lor intunecósa!

Saint-Maixent se cobori iute pe trepte si gasi pe Lactance gugulitu, cu capulu in mâni, pe trépt'a cea mai de josu a scarei, lângu usi'a ce conducea in parteru.

— Dormi? — ilu întrebà elu.

Intendantulu isi innaltiá capulu si respunse:

— Nu, dle marquis, me cugetu.

— Si, este-mi permisú sè întrebu, care e sujetulu cugetelor dtale?

— Acel'a, cà noi ne apucámu a sevêrsi unu lucru fórte uritu, dlu marquis si eu, tradâdu unulu pe o ruda buna, altulu pe unu stapânu bunu.

— Ce ai cu moral'a dle intendantu, — dîse gentilomulu cu dispretiu. Dta scîi chiar atâtu de bine cã si mine, cã nici odata unu lucru nu este uritu, de cumva produce parale multe.

— Dlu marquis are fôrte mare cuventu sê vorbésca asiá, cã in nóptea acést'a are sê cãstige dóra o jumetate duzina de milióne, — respunse Lactance; — dar eu, bietu omu pré espusu si dóra fôrte compromis, affu, cã cele dóue-dieci si cinci de mîi livre oferite de dlu marquis si assigurate de dn'a Chavigny, nu resplatescu dupa valórea sa serviciulu ce asteptati de la mine.

— Va sê dica, hotiománule, voiesci sê ne têrguimu de nou?

— Dau voia dlui marquis sê numésca lucrulu cum i se va paré; nu mi-asîu permite a contradice, cu atâtu mai vêrtosu când in adeveru este vorb'a de unu têrgu.

— E bine! fîa, vei capetá trei-dieci de mîi de livre; esti indestulitu.

Lactance facù din capu.

— Ah! asiá, ticalosule, — respunse Saint-Maixent tremurâdu de nerabdare, — avé-vei nerusînarea sê pretîndi mai multu?

— Dumnedieulu meu! da. Dlu marquis me cugeta de totu peccatosu, dar eu voiu avé nerusînarea.

— Cãtu potfesci? . . .

— Cinci-dieci de mîi livre. Am pregatitu unu petecu de obligatiune, pe care dlu marquis va binevoí a-lu subsemná. Éta hãrthí'a, condeiulu si negréla; sîm omu de precautiune.

Saint-Maixent se uimi.

— Cinci-dieci de mîi livre! — repeti elu.

— Nici cu unu sou mai putinu.

— Iti perdi capulu.

— Din contra, nici odata nu l'am avutu mai solidu. Obligatiunea e redactata inainte in forma bura si regulata; rogu pe dlu marquis sê-si subscria numele.

Dicêndu aceste, elu presintá lui Saint-Maixent unu condeiu si aretà cu vêrfulu degetului unu locu sub cãte-va sîre de scrissóre.

Marquisulu respinse hãrthí'a.

— Nu contá la acést'a, — dîse elu, eu nu sîm unu omu caruia se potu impune conditiuni; nu voiu subsemná.

Lactance puse in busunariu hãrthí'a, condeiulu, calamarulu, si respunse:

— Cu atâtu mai bine. Perspectiv'a de a fi sfarmatu in róta séu spêndiuratu nu me pré incântá. Va fi mai bine sê am cu ceva mai putina avere si sê dormu mai liniscitu. Am onóre a pófti dlui marquis nóptea buna!

Si intendantulu facù miscãri de plecare.

— Dar unde te duci? — îlu întrebá Saint-Maixent.

— Sê me culcu in patu, dle marquis.

— Va sê dica me parasesci, imi refuzi a me serví?

— Voiu fi totu-de-una cu respectu la ordinile dlui marquis; dar serviciulu din nóptea acést'a nici decãtu nu-mi mai convine.

— Uiti cã eu potu sê te perdu? — murmurá Saint-Maixent crîsnîndu cu dintii.

— Deie-mi voia dlu marquis sê-lu întrebu, cã prin ce modu?

— Descoperindu stapânului dtale furaturile seversite de atâta timpu spre pagub'a lui.

Lactance incepù sê rida in batjocura.

— E bine! — dîse elu indata, — dlu marquis me va denunciá . . . Voiu fi fôrte curiosu a vedé acést'a. De cumva dlu marquis voiesce, haidamu indata la dlu conte!

Saint-Maixent tremurá de manía. Unu momentu i plesni prin minte sê apuce de gátu pe acestu hipocritu ticalosu, care i vorbi astfelu, si sê-lu innadusiésca, — dar se retînù.

Timpulu trecea. Erá necessariu a decide iute.

— Dã-mi hãrthí'a, — dîse elu dupa reflexiune de dóue secunde, — voiu subsemná-o.

Si elu o subsemná.

Lactance nu se indoi nici unu momentu, cã lucrurile se voru sfîrsi asiá.

— Si acuma, — murmurá elu, dupa ce puse in busunarulu seu celu mai peccatosu pretiós'a hãrthí'a, — éta-me-su de totu gata la serviciile dlui marquis. Ce am sê facu?

— Vei merge a te ascunde in cabinetulu de toaleta, care se afla lînga odai'a de dormitu a dómnici Rahon.

— Si acolo?

— Vei asieptá. Dupa unu timpu, care fara 'ndoiéla va fi pré scurtu, usí'a se va deschide, si mósi'a íti va dá unu copilu.

— Ce trebue sê facu cu acelu copilu? — întrebá Lactance.

— A-lu face cá si când nici n'ar fi existatu cândva, — respunse Saint-Maixent cu o voce surda.

— É usioru a-lu face disparutu, dar cum sê ascundu corpulu lui cá nimene sê nu-lu póta gasí?

— Acest'a e lucrulu dtale; esti platitu destulu de scumpu, pentru cá sê ai o idea.

— Am una, si o credu buna.

— Sê vedemu . . .

— Laculu de lînga padure, e la unu patraru de mila de aice, ap'a in elu e de diece picióre si namolulu de siese. Ori cãtu de usioru sê fîa corpulu, o pétra legata de elu ílu va retiné in fundulu lacului, unde nici o cercare nu-lu va mai puté gasí cândva.

— Baga de séma, cá copilulu sê nu tipe si tipeulu lui sê nu se audia. Acést'a ar ajunge sê perdemu totulu.

— Rogu pe dlu marquis sê-si liniscésca sufletulu. Precautiunile mele voru fi bine combinate, si eu voiu meritá plat'a mea.

Aceste cuvinte incheiara convorbirea acestor doi ticalosi.

Lactance plecá spre cabinetulu de toaleta, care erá luminatu de o singura luminare, puse pe o mesutia, si ocupá locu intr'unu coltiu întunecosu, unde spiritulu seu se adânci in niste reflexiuni serióse, alu caror resultatu ílu vomu affá nu peste multu.

Saint-Maixent la rëndulu seu trecù prin gradina, apoi intrá in castelu prin coridoru, se urcá pe treptele de onóre, trecù pe galería si batù incetu la usí'a apartamentului contelui Rahon.

Spre supriinderea lui mare, gasí pe contelé in picióre.

Frigurile, agitatieuna, ingrigirea, erau mai puternice decãtu narcoticulu, a carui efecte remasera de jumetate paralisate.

Annibal tremurându cadiu in bratiile marquisului si siopti :

— Ah! vere, câtu esti de binevenitu! Rogu-te, remâi la mine. Sciu, că acést'a e o dorintia egoista, dar presinti'a dtale imi va face bine! neliniscirile mele imi vor paré mai putinu crude! Nu me parasí! nu me parasí!

— Tocmai acést'a fu si dorinti'a mea, — response Saint-Maixent; — vinii sè-ti oferu a veghiá cu dta.

Rahon imbratisiá de nou pe rud'a sa, si infamulu gentilomu lu-imbratisiá si dinsulu, far a tremurá, far a palí, că odinióra Juda pe muntele maslinilor, vendiendu pe Cristos prin o sarutare . . .

XVIII.

Rapirea copilului.

Sè ne rentórcemu in odai'a contessei!

Miscările convulsive ce a facutu dn'a Rahon in letargi'a sa, erau simptomele nensielatóre ale naserii fórte apropiate, si Simiona nu se insielá.

Contess'a, totu nesimtitóre, totu neinsufletita, nascu, fara sè scia, unu copilu viu si sanetosu.

— E baiatu, — murmurá Simiona invelindu finti'a plapânda cu o bucata de stofa, de care se ingrigi de timpuriu.

Marquis'a Chavigny, fara 'ndoiela rusindu-se de rolulu seu afuisitu, ce-lu jocá pe lânga cea mai de aprópe ruda a sa, pe lânga cea mai buna amica, statea in picióre si nemiscata la o feréstá, de cându parasi budoarulul, dupa ce a auditu glasulu lui Saint-Maixent respondiendu la alu Annibal.

Ea se prefacea a nu vedé nimicu, inse urmariá in ascunsu cu o privire atenta, tóte miscările Simionei.

Acéstá din urma dede Marinettei pe noulu nascutu, si i siopti la urechia :

— Du baiatulul a celuiia ce ilu astépta in odai'a vecina.

Frumós'a Olimpia, supunendu-se fara voi'a ei unui simtiementu nedefiniabilu, si pe care nu ne 'ncercámu a-lu descrie, se 'ntórse :

— Acestu baiatielu, — gângavi ea, — nu se va ucide, nu-i asiá?

Simiona Raymond facu din umeri, si privindu in fati'a marquisei, care isi inchina ochii sub grentea privirii vrajítórei, response :

— Pe dlu Saint-Maixent ai sè-lu intrebi de acést'a, dómna. Eu facui ceea ce mi s'a poruncitu . . . restulu nu me privesce.

Apoi adause, — adressându-se la Marinetta si insotindu-si pronunsierea cu o miscare poruncitóre :

— Du-te!

Frumós'a Olimpia nu se opuse si se rentórse a-si ocupá loculu la feréstá.

Marinetta trecu pragulu cabinetului de toaleta, si inchise usi'a dinapoi'a sa.

Acéstá fêta erá negresitu o fintia miserabila, dar cu tóte pecatele sale, nu erá cruda.

Dins'a sarutá baiatulul, lacrimile ei curgeau, si facu o miscare de spaima vediendu pe Lactance intindiendu-si mânilé cá sè-lu ieie.

— De ce te temi? — o intreba intendantulu intr'unu tonu duru.

— Sciu bine care e sórtea ce-lu astépta, res-

punse ea, — dar déca trebue sè móra, sè nu se intéple acést'a inaintea mea!

Fati'a palida a lui Lactance; infatisiá o contractiune curiósa, care semená aprópe cu unu surisu.

— Déca trebue sè móra! — continuá elu, — cine ti-a spusu acést'a?

— Va sè dica, me insielu?

-- Dóra . . .

— Ah! Deie Dumnedieu!

— E unu baiatu? — intreba intendantulu.

— Da.

— Cu atátu mai bine.

-- Pentru ce?

— Acést'a nu te privesce. Scii sè-ti in frênezi limb'a, Marinetta?

— Mi-se pare, că de când ne cunóscemu mai de multe ori am probatu acést'a.

— E dreptu, si credu că potu avé incredere in fine . . . cu atátu mai vértosu, că de nice atérna avereá mea . . . prin urmare si a ta, de óra-ce ti-am promis a te luá de soáa.

Marinetta facu niste ochi mari.

— Vei jurá pe capulu teu, — continuá Lactance, — că nu vei spune nici unui sufletu de omu ceea ce se va petrece.

— Juru!

— Bine. Si tine minte juramentulu teu, căci de cumva — prin nenorocire — l'ai uitá, ti-asui taiá gátulu cá unui puiu . . .

— Nu e trebuintia sè me ameninti . . . voiu fi muta.

— Contezu la ast'a.

Conformu datinei plugarilor din provinci'a Auvergne, (datina care s'a conservatu pâna 'n dilele nóstre,) Marinetta purtá o mica cruce de auru, aninata de o panglica de catifea négra.

— Dá-mi crucea ta! — díse intendantulu.

— Ce vrei sè faci cu ea?

— Vei vedé.

Marinetta deslegá crucea.

Intendantulu luá miculu juvaeru si ilu tinu câte-va secunde la flacar'a luminei.

Cându acelu juvaeru devini ferbinte, Lactance descoperi bratiulu stângu alu baiatulului si díse Marinettei :

— Pune-ti mân'a pe gur'a lui sè nu póta tipá, si grigi sè nu-lu innadusiesci . . .

Marinetta incepu a intielege si grabi a indeplini ceea ce i se díse.

Intendantulu apesá crucea ardietóre pe bratiulu noului nascutu asiá de tare, încátu sè faca in carne o urma nestérta, apoi, luandu o servieta marcata cu cifr'a de Rahon, care infatisiá o coróna cu nóue perle, inveli acéstá servieta finti'a plapânda de-a supra bucátii de stofa dispusa de Simiona, si, ascundiendu sub vestimentulu seu largu acea sarcina usióra, esi din cabinetulu de toaleta, dupa ce díse Marinettei inca odata :

— Tine minte, că esti muta!

Elu se scobori pe treptele secrete, deschise usi'a ce conducea in parteru, si se perdú in intunericulu ascunsu.

(Va urmá.)

S A L O N U.

Calindarulul septemanei.

Dumin.	4 16	E. 16 d. R. p. Moisi, s. Ermionia.
Luni	5 17	pr. Zaharia, ss. mm. Urvan, Teodor.
Marti	6 18	min. arch. Mihail, s. m. Eudosiu.
Mercuri	7 19	s. m. Sozont, s. ap. Evod.
Joi	8 20	Nascerea Maicii Domnului.
Vineri	9 21	dr. Ioachim, Ana, s. m. Sevirian.
Samb.	10 22	ss. mm. Minodora, Mitrodora.

Ajutóre pentru ranitii români.

Lugosiu in 24 augustu 1877. Domnule Redactoru! Cu privire la promisiunea mea facuta cu ocaziunea publicării primei liste de colecte pentru ostasii români raniti, adunate in Lugosiu; vinu prin acésta a implini o placuta datoría, rogandu-ve cu tóta cuviintia sè binevoiti a dá publicitatii in stimabilulu jurnal alu dvóstre „Familia“ ací alaturat'a a II-a lista de colectele incurse in bani, impreuna cu epistóla si recipis'a sunatóre despre primirea bani lor.

Súm cu celu mai distinsu respectu

Constantinu Radulescu
iunioru.

A II-a list'a de colecte pentru ostasii români raniti adunate prin Constantinu Radulescu iun. in Lugosiu.

Iuliu Tuculia 1 fl., Constantinu Blasiu 5 fl., Petru Arjoca 60 cr., Vasile Gataiantiu 20 cr., Nicolae Petroviciu 30 cr., Gavrilu Harasu 50 cr., Iosefina Geja 40 cr., Iosefu Leota 1 fl., Stefanu Laiosu 50 cr., Iatia Lupu 50 cr., Iuliana Pervu 50 cr., Iuliana Bredecanu 2 fl., Nicolae Ioanoviciu 1 fl., Maria Popoviciu 1 fl., Anna Costa Popoviciu 1 fl., Anna Constantinu 50 cr., Vasile Buciu 50 cr., Sofi Vasi 50 cr., Ioanu Cobiciu 1 fl., Maria Iorga 30 cr., Helena Ursulescu 1 fl., Veduva Iana Petrescu 1 fl., Anna Andreeviciu 1 fl., Teodor Pap 20 fl., Alessandru Pestisianu 1 fl., M. Zsossu 1 fl., Vasi 1 fl., Csabai Ist. 1 fl., Danila Draganescu 1 fl., Todoru Gavrilonu 1 fl., Ioanu Gavrilonu 1 fl. Mag. Pr. preotu 1 fl., Nicu Valcanasiu 1 fl., Virinia Lascu 1 fl., Veta 50 cr., Costa Ladariu 1 fl., Unu honvédu 1 fl., Maria Nicolsanu 3 svanti, P. Barbu 1 fl., Unu Catholicu 2 fl. Lucretia V. 1 fl., D. Lascu 1 fl., Unu Français 1 fl., Ioanu Partl 3 fl., Rosalia 1 fl., Alexa 50 cr., Unu soldatu francesu 5 franci in auru, Uno Italiano 1 fl., Helena Sensbury 5 fl., Eleonora Csiuncsics 2 fl., Rosa Deliomini 5 fl., Iosefina Paitl 5 fl., B-e Emilia Billot 20 fl., B-n Henri Billot advocatu 40 fl., B-n Charles Billot docteur de la faculte de medicine de Paris 5 pieces de 20 fl. adeca :

Una suta patru-dieci si doi florini 30 cr. v. a., 5 napoleoni, 5 franci si 3 svanti.

Lugosiu in 1 iuliu 1877.

Societatea „Crucei Rosie“ din România Comitetulu Centralu nr. 634.

Bucuresci 1877. Luna Iuliu 9. Domnulu meu, Am primitu epistól'a dvóstre ce mi-ati facutu onóre a-mi adressá la 1 ale curente, impreuna cu sum'a de bani cuprinsa intr'ins'a.

Am onóre a ve inaintá pe lânga acést'a recipisa

nr. 375, si a ve esprimá recunoscinti'a nóstra pentru staruintia neobosita ce puncti de a veni in ajutorulu fiilor si fratilor nostri ce cadu luptându-se a sustiné drepturile si independinti'a româna.

Me voi grabí, Domnulu meu a dá publicitatii numele confratilor nostri cuprinsi in lista ce ati binevoitu a trimite.

Primiti ve rogu, asigurarea pré osebitei mele consideratiuni.

Presiedinte Dimitriu Ghica m. p.
Secretaru Ioanu Bobocu m. p.

Dsale dlui Constantinu Radulescu iun. Lugosiu. Nr. 375 Recepisei adusa reg. la nr. 426. Societatea „Crucei Rosie“ din România subscriere pentru ajutorulu ranitilor dlu Constantinu Radulescu din comun'a Lugosiu.

Lei trei sute siepte dieci si bani 70. Se certifica de noi primirea sumei aretate mai susu. Anulu 1877. Luna Iuliu 7. Cassier : T. Dumitrescu m. p. Tacu Dumitrescu cassierulu eforiei spitalelor civile Bucuresci.

List'a ofrandelor incursa din partea damelor parte in pandiarfi, parte in scame, se va publicá dupa primirea recepisei de la societatea „Crucea rosia“ despre primirea numitelor ofrande: pentru ce pâna atunci rogu stimatele dame a me scusá.

Lugosiu in 24 augustu 1877.

Constantinu Radulescu
iunioru.

Comlosiu (comit. Aradu) 3 sept. 1877. Multu stimate domnule redactoru! Am onóre a Ve tramite list'a pentru ofertele benevole in bani, cari prin mine subscrisulu, cá colectante, s'au adunatu pentru ajutorarea ostasilor români raniti in resboiulu actualu russo-turcu, — si ve rogu sè binevoiti a publicá numele contributorilor in pretiuitulu diaru „Familia“, ce redactati :

Éta list'a: Constantinu Popoviciu parocu 1 fl., Elena Popoviciu preotésa 1 fl., Teodoru Pap notaru 1 fl., Elisabeta Papu notarésa 1 fl., Stefanu Ciorogaru 1 fl., Stefanu Novacu 50 cr., Ionu Fericeanu 50 cr., Ilie Tiucudeanu 50 cr., Augustu Botiocu invetiatoru 50 cr., Elena Nicodinoviciu 2 fl., Alessiu Popoviciu advocatu 10 fl., Elena Popoviciu 1 fl., Ved. Emilia Serbu 2 fl., N. Gataiantiu 50 cr., Ionu Balasiu 20 cr., Ilie Cigereanu 40 cr., Iosifu Budin 20 cr., Ioanu Rusu 1 fl., Ioanu Popoviciu parocu 5 fl., Iacobu Musce inv. 40 cr., Georgiu Musca 20 cr., Ioanu Miscoiu 1 fl., Gavrilu Ardeleanu notaru 5 fl., Georgiu Fauru 40 cr., Dem. Machi 50 cr., Ioanu Nisca 1 fl., Maria Pap 20 cr. Sum'a 38 fl.

Acésta suma s'a tramisu prin posta de-a dreptulu la Societatea Crucei Rosie in Bucuresci.

Alu dv. etc.

Constantinu Popoviciu,
parocu, cá colectantu.

Onorate Domnule Redactoru!

Primindu de la societatea „Crucei rosie“ din Bucuresci alaturata epistola, ve rogu a o publicá cá dovéda, cá banii si obiectele colectate s'au speditu la loculu destinatiunii lor.

Multiamindu pentru publicarea listelor de ofrande, remânu

a Dtale

Oravitia in 2 sept. 1877

cu tóta stima

Eugenia Muntean d'Aldulianu.

Societatea „Crucea rosie“ din România † Comitetulu Centralu nr. 945.

Bucuresci 1877 luna augustu 12.

Dsale Dómei Eugenia Muntean d'Aldulian

Oravitia montana *Banat.*

Dómn'a mea,

Am primitu epistolele dvóstre de la 1 si 2 ale curenteii impreuna cu moneda ce contínea in suma de lei 788.

Am onóre a ve inaintá cu acesta recipisele Casierului nr. 488 si 489.

Profitu de ocasiune spre a ve esprimá Dómn'a mea vîile nóstre multiemiri atátu pentru acésta suma cum si pentru obiectele ce ati bine voitu a aduná in folosulu acestei societáti si ve rogu sè primiti asigurarea prè osebitei mele consideranti.

Presiedinte Dimitrie Ghica.

Secret. Boboc m. p.

Damele franceze din Bucuresci au formatu unu comitetu pentru ajutorarea armatei române, si au facutu unu apelu catra publiculu francesu pentru contribuire. Subscrierile se primescu provisoriu la dlu Dosser, bancheru, ruc de Lille, la Paris.

Societatea Crucea-Rosia din Bucuresci, pâna la 10/22 augustu a incassatu 175,112 lei si 95 bani, din care suma 162,950 lei si 60 bani s'au si spesitu, ér in cassa au remasu 12,162 lei 35 bani.

Serat'a data de colon'a francesa pentru raniti. Serat'a pe care colon'a francesa din Bucuresci a dat'o in profitulu ranitilor armatei nóstre, a avutu unu stralucitu succesu. Tóta societatea alésa a capitalei s'a grabitu a respunde la apelulu gratióselor dómne franceze, cari sub presidenti'a dómnei Debain, au luatú acésta generósa initiativa. Produsulu acestei serate, a fostu neto 14,160 lei 70 bani, — ceea ce este fórte multu in aceste momente de crisa generala.

Trecerea armatei române. Cetimu in „Românulu“ : Sambata, 20 augustu, (1 septemvre), la óra trei dupa amédi, armat'a României erá intrunita la capulu podului, de dêns'a pusu pe Dunare, lângá Corabia.

Capulu Statului erá in capulu ei, cugetându negresítu, cá si noi toti, cá sórtea a voitu cá, dupa Traianu, elu sè fia alu doilea suveranu care s'arunce podu peste Dunare pentru legiunile sale.

Astu felu negresítu simtiá si cugetá Carolu I, càci éca cuvintele ce 'n acea óra adresá armatei române.

„Marele quartiru generalu.

Inaltu ordinu de dí.

„Ostiani,

„A trecutu anulu de cându lupt'a de peste Dunare, între Turci si Crestini, pune 'n primejdia hotarele nóstre.

„Pentru a le aপর, tiér'a a facutu apelu la voi. La glasulu ei, v'ati parasitu caminele, cu avéntulu ómenilor cari au consciintia cá de la devotamentulu lor atêrna finti'a Statului românu.

„Pe câtu timpú ostirile operau in departare si noi nu eramu amenintati de câtu de navalirile unor cete de jafuitori, ne puteamu tiné numai in aপরarea tiermurilor. Acum inse, resboiulu se apropia de hotarele nóstre si, déca Turcii aru fi invingatori, este 'n-vederatu c'aru navalí cu totii a supra tierii, aducédu cu dinsii macelulu, pradarea si pustiirea.

„In acésta positiune, cá sè scapámu tiér'a de selbateciele navalitorilor, este de datori'a nóstra a merge sè-i combatemu pe chiar terémulu lor.

„Ostasi Români! voi sciti câtu de multu a suferitu patri'a vóstra in timpú de peste 200 de ani, in care vi se rapisera mijlócele de a mai aপরá barbatesce, pe câmpurile de bataia, drepturile ei.

„Astadi aveti ocasiunea d'a aretá din nou vitej'a vóstra, si Europa intréga stá cu ochii tintiti spre voi.

„Nainte dar, cu inima românesca, si lumea sè ne judece dupa faptele nóstre.

„Rencepemu astadi luptele glorióse ale strabunilor, alaturea cu numerósele si bravele armate ale unceia din cele d'antáiu puteri din lume. Armat'a româna, de si mica, se va distinge, sùnt sicuru, prin bravur'a si disciplin'a ei. Ea va redá astu-felu României rangulu ce a avutu alta-data si care i se cuvine între natiunile europene.

„Acésta este si credinti'a Augustului Imperatu alu tutoru Rusilor. D'aceea nu numai Români voru luptá alaturi cu Rusii, p'acela-si câmpu si pentru acela-si scopu, dar inca comand'a superióra a ambelor armate despre Plevna imi este 'ncredintiata Mie.

„Acésta este o onóre care se resfráge a supra tierii, a supra vóstra.

„Faceti dar se fâlfâie din nou cu gloria drape-lulu românescu pe câmpulu de bataia, unde stramosii vostrii au fostu, secolu întregi, aপরatorii legii si ai libertáti.

„Nainte dar, ostasi Români, nainte cu barbatia, si 'n curédu ve veti întórece in familiile vóstre, in tíera vóstra libera prin voi insi-ve, acoperiti de aplausele întregei natiuni.

Carolul.“

„Traiesca România!“ strigara, c'o singura voce, mîi de ómeni, si armat'a româna intrá pe podu.

La 6 óre sér'a, armat'a, afara d'o parte a cavaleriei si a ambulantielor Crucei rosie, erá deja pe malulu dreptu si isi urmá calea spre Nicopoli.

Capulu Statului plecá indata la Turnu-Magurele, de unde va merge la noulu seu cuartiaru generalu, care va fi d'ocam-data, pe câtu puturamu aflá, pe lângá ríulu Vid.

Acolo acum este armata româna acolo este comandantele supremu alu ambelor armate aci intrunite, acolo sùnt tintiti ochii Europei, acolo este sufletulu natiunii române, acolo se va dresá, in ori-ce casu, actulu civilu alu noului Statu românu, liberu si independente.

D. generalu Cernatu a fostu numitu comandante siefu alu armatei române. Dumineca a trecutu Dunarea, cu restulu cavaleriei.

Dlu Ionu Bratianu fiindu numitu ministru de resboiu ad interim, dlu Ionu Câmpinénu a luatú interimatulu ministerului de finencie.

D. colonelu Slanicénu este numitu, comandante alu divisiunii de la Calafatu, in loculu dlui gener. Lupu. Acésta divisiune este si remâne inca la Cala-

fatu si in giuru cá corpu de observatiune, si care are nu numai a observá dar adesea a 'ntimpina felurite mici atacuri ale Turcilor.

D. generalu Lupu este numitu in loculu dlui generalu Radovici, care va fi chiamatu in alta functiune.

D. loc-colonelu Pilatu, siefulu statului maioru alu generalului Radovici, trece cá sub siefu de statu-maioru la statulu-maioru generalu.

F'indu numitu comandante alu armatei române, dlu generalu Cernatu a datu unu ordinu de di catra trupe, prin care le face cunoscutu acésta dispositiune si isi esprima neindointi'a cá totu Românilu va combata cu nestramutata 'ncredere 'n Dumnedieu pentru tiér'a lui, sub conducerea Mariei sale Domnitorului.

Aflâmu ca 'n curêndu gard'a civica din Bucuresci va fi pusa sub legile militare, conformu legiî respectivelor, pentru casurile de resboiu.

De ieri, Dumineca, garda a si 'nceputu esercitiile sale pe companii.

Armat'a româna. Diuarulu germânu „A. A. Z.“ publica urmatórea corespondintia despre starea armatei române la Plevna :

„Viéti'a de tabera neactiva face in genere o impressiune rea atâtu a supra oficierilor, cátu si a supra soldatilor de rôndu. Soldatulu românu iubesc, chiar cá si camaradii sei de o rassa cu elu, francesii si italianii, schimbarea continua, de aici deci si diferinti'a mare in viéti'a campestra a Rusilor si a Românilor.

In taber'a rusésca domnesce o tacere, pe carea ar ascrie o cine-va unei descuragiári; pe când taber'a româna e plina de voiosia. In taber'a rusésca anevoia vedi trei oficieri la olalta; fiesce-carele traiesce pentru sine, si numai atunci comunica cu camaradii sei când o receru acést'a neconditiunatu afacerile oficiale. Casuri esceptiunale obvinu fôrte raru. In regimentele române se intrunesc oficierii a diferitelor corpuri de armata la o mésa lunga si bine prevediuta in tóta diu'a de dóue ori. Relatiunile de fratia intre oficierii români se potu asemená cu cele din armat'a austriaca.

In tóta sér'a aduna musicelle regimentelor prin intonarea doinelor nationale pe soldatii liberi de oficiu ai brigadei intregi la unu jocu voiosu, si e unu tablou nespusu de frumosu, când vedi cum jóca la razele lunei bataliône intregi in „hor'a“ lor, la care ici-colea partecipa si cáte unu oficieru, ce impintena apoi pe soldatii si mai tare la veselía.

De multe-ori se intêmpla, cá si dupa mediulu noptii inca totu se mai intorcu sute de dantiuitori pe pagistea verde, si süm convinsu, cá ar fi capabili sê jóce pâna 'n diu'a alba, numai déca li s'ar cede music'a spre dispositiune. Trupele sânt animate d'unu spiritu eminentu, si cutedin a aserá, cá si pe lînga o conducere cátu de putinu liniscita si stoica armata, când va recere seriositatea situatiunii, isi va implini pré deplinu datorinti'a sa.

Trupele singulare; cari au avutu missiunea de a face recunósceri in terenulu inamicu, si-a implinitu acést'a missiune intr'unu modu pré stralucitu. Mai vêrtosu e de a se aminti artileri'a, care posiede unu materialu de tunuri escelintu (sistem'a Krupp) cu antepriusure fôrte bune. Capabilitatea manevrării bate-

rielor române intrece cu multu pe cea rusésca si e acestei din urma in tóta privinti'a superióra. Acést'a o recunoscú insii-si rusii, cáci in 22 aug., când a voitu generalulu Laskarew sê intreprindia o recunoscintia din colo de Wid catra Trstenik, facu comandantului brigadei de cavaleria româna propunerea, pentru schimbarea unei baterii rusesci de 8 tunuri cu o bateria românesca de cavaleria cu patru tunuri.

Oficierii artileriei române si-au facutu studiele cu putine esceptiuni la cursurile superióre de artileria in Berlin si Fontainebleau si isi priceph professiunea din fundamentu.

Infanteri'a inca e bine inarmata. Puscele „Peabody“ sânt superióre puscelor celor grele rusesci de sistem'a lui „Kruka“; adjustarea e cu multu mai corespundietore recerintielor moderne decâtu a Rusilor, care in ori ce impregiurare face impressiunea generala ce o face taber'a româna a supra omului, la ântâi'a privire e cea a proprietatii.

De privesci o tabera rusésca, iti vine mai bine a crede, cá e unu têrgu mestecat, decâtu o tabera de trupe. Intr'o tabera rusésca nu se póte nici odata desebí vre-o linia campestra si de formare; tóte sânt pitorescu aruncate la olalta. Cu unu cuvêntu : Armat'a româna a facutu a supra mea o impressiune favorabila peste acceptare.“

Luarea Lovciei. O corespondintia, ce primiramu acuma, ne face cunoscutu urmatórele :

Armat'a turcésca de la Lovci'a, vediêndu, cá Rusii inaintéza rapede spre dins'a, a luatú ofensiv'a in dimineti'a dilei de 5 sept. si pe la patru óre lupt'a a si inceputu tinêndu pâna spre séra.

Turcii s'au luptatu si aci in modu desperatu. In nóue rënduri au cercatu sê sparga rëndurile Rusilor; inse nu numai cá n'au reusitu, dar au fostu pusi pe fuga de acesti din urma.

Cavaleri'a cea numerósa a Rusilor a contribuitu fôrte multu la succesulu dilei. Brigad'a generalului Skobeloff celu tineru, s'a distinsu atâtu in cursulu luptei cátu si la asaltulu Lovciei.

Unu generalu alu Rusilor, alu carui nume ími scapa, a fostu greu ranitu.

Desordinea in care s'au retrasu Turcii este nedescriptibile. Rëndurile lor erau fôrte rarite, injumetate potu dice, din caus'a enormelor perderi.

Acésta victorie stralucita usiuréza multu positiunea armatelor româno-ruse dinaintea Plevnei.

La Sipci'a situatiunea este asemenea fôrte buna. Rusii, intariti din ce in ce mai bine, potu se infrunte acum ori ce atacu.“ (U. p. A.)

CE E NOU?

Majestatea Sa, cu ocaziunea manevrelor tinute la Casiovi'a, a datu unu prandiu la care au participatu suit'a M. Sale si reprezentantii puterilor straine tramisi a nume pentru ocaziunea manevrelor. Sub decursulu prandiului, in 11 sept., M. Sa a redicatu urmatorulu toastu : „Beu intru sânetatea imperatului Alesandru II. alu Russici, préiubitulu nostru amicu, a carui diua onomastica astadi o serbâmu.“ Dupa acestu toastu, music'a a intonatu imnulu rusescu.

Immormentarea lui Thiers la Paris s'a facutu in 8 sept. cu pompa mare, care a devinitu cu atâtu

mai imposanta, căci n'a fostu oficiala. Mac-Mahon a facutu soției repausatului propunerea, că mortulu s'è se îngrope pe spesele statului, si cu pomp'a ce urmă din acésta. Inse dn'a Mac-Mahon numai cu acea conditiune a primitu ofertulu, de cumva dupa carulu funebralu va urmă partid'a republicana din camera si din senatu. Mac-Mahon n'a pututu primi acésta conditiune. Astfelu Thiers nu s'a îngropatu pe spesele statului, nici nu i s'a facutu pomp'a oficiala. Cu tóte aceste inse, si cu tóte că erá plóia, unu publicu colosalu — adunatu din tóte partile Franciei — a petreuetu pe ilustrulu mortu la locul de odihna vecinica. La morméntu fostulu presiedinte alu camerei Jules Grevy si altii au tinutu cuvântári funebrele. Dn'a Thiers a primitu peste diece mii de telegrame de condolentia. Alu doile a fostu de la tiarulu rusescu. S'a inceputu a face subscrieri pentru statu'a lui Thiers, ér piati'a St. George — unde a siediutu repausatulu — se va numi „piati'a Thiers.“

La Plevna s'a inceputu lupt'a cea mare si se continua din 7 sept. cu inversunare deosebita. Resultatulu este necunoscutu inca. Scirile sosite anuncia, că armat'a româna peste totu, dar mai vîrtosu artileria esceléza; regimentulu 11 alu dorobantilor au luat cu asaltu positiunile intarite de turci. Imperatulu rusilor intielegéndu despre bravur'a ostasilor români, redicá unu toastu in care felicitá pe Domnitorulu comandante Carolu I, si decorá 40 de vitezi români. — La pasulu Sipc'a rusii remasera invingatori si domnescu a supra acéstei positiuni de mare insemnetata. Suleiman pasi'a retragéndu-se peste Balcanu si-reculege ruinele armatei si încérca a se organizá de nou. — Turcii din Ruscicu continua cu bombardarea Giurgiului si facu perderi mari in zidurile acéstu orasiu. — Cu ocaziunea trecerii peste Dunare, Domnitorulu Carolu I. a facutu dóue proclamatii, un'a catra armata, alt'a catra poporu, in ambele spune causele, ce a impinsu pe Români'a a intrá in actiune ofensiva contra turcilor. — Nicsicui a capitulatu.

Lips'a de medici pentru ambulantiile române este simtita. Operatori diplomati primescu la luna salariu 800 fr., medici cu esperintia chirurgicala 400 fr., si unii si altii spesele de caletoria tour si retour, precum si viptulu. Insinuările sânt a se adressá: Dlui Dimitrie Ghica la Bucuresci.

Despre resultatulu resboiului scrie unu corispondinte militariu: „Este lucru constatatu, că soldatulu turcu e superioru celui rusu; pâna când turculu lupta pentru esistintia, muscalulu lupta numai la porunc'a imperatului. Dar de alta parte s'a doveditu, ca si ostasii rusi in tóte luptele s'a purtatu voinesce, lasitate nu li-se póte imputá. Déca totusi turcilor aru succede s'è scóta pe muscali din Bulgari'a, si-ar ajunge óre scopulu? victori'a decisiva fire aru óre a lor? Nu. Acést'a numai atunci ar fi cu putintia, déca aru persecutá pe inimicu si mai de parte, déca nu i-ar lasá timpulu pentru că s'è-si póta reculege si concentrá puteri noue. Si óre armat'a otomana, carea in patri'a s'a este impresorata de elemente ostile, póte face acést'a; nu ar fi óre ea silita a-si impartí puterile pentru a tiné in siacu pe inimizii din intru? Dupa opiniunea nóstra acést'a este imposibilu; si astfelu trebuie s'è credemu, că déca puterile straine nu voru cautá a impacá pe beligeranti: Resboiulu va fi prelungitu numai, pentru că mai tardiu s'è erumpa érași cu putere mai mare. Resultatulu din urma, luandu in

consideratiune relatiunile etnografice si cunoscut'a stare financiale a imperiului otomanu, — va fi in favorulu imperatiei Rusilor.“

Dlu P. S. Aurelianu este numitu ministru alu agriculturii, comerziului si lucrárilor publice in Români'a.

Mod'a rusa. Se scrie din Moseva: Damele se presinta de mai multi ani la curte la solemnitáti mai mari, in costumulu nationalu rusu. De la inceputulu resboiului de fatia, acestu uzu s'a respânditu nu numai la Petersburg si Moseva, ci si in interiorulu tierrii, presintându-se in acelu costumulu damele la soarele si plimbári. Costumululu inse nu e originalu rusescu, ci din acésta mod'a parisiana a facutu unu altulu combinatu cu costumulu tierancelor bulgare, din care resulta ceva fantasticu dar frumosu si tocmai de aceea póta numele de costumulu slavu. Elu consista dintr'o camasia rosia, cisme pâna la genunchi si in capu o peleria cu péna de fasan. Damele si cavalerii ridu multu de elu, cu tóte acéstea costumulu slavu se intinde. („Rom. Lib.“)

Afara de drumulu de feru de la Galati la Bender, ce se construiesce de catra Rusi, s'a inceputu si o alta linia de la Fratesci la Zimnicea. Construirea acéstei d'a dóu'a linii a fostu concedata, dupa cum anuncia „Români'a lib.“, dlui Gr. Eliade.

Érași o carte oprita. Ministeriulu ungurescu érași a opritu o carte scolara româna si a nume: „Legenderalu si exercitiile de limba, pentru class'a II a scólelor poporale“, de Stefanu Popu, Blasiu 1872. Acést'a e a patru-spre-diecea carte oprita de ministeriu.

Dómnele române cari voru ingrigi de raniti români, au primitu dilele acéstea imbracamintea „Crucii Rosii.“ Ea consista intr'o rochia de drilu galbenu cenusiu, siortiuri albe, avéndu pe peptu semnul Crucii Rosii. In capu unu velu albu. („Rom.“)

Biserica si scóla.

Siematismulu diecesei Lugosiului pe anulu 1877 a esitu in dilele trecute. Din acést'a scótemu urmatóarele date: Dieces'a Lugosiului s'a infintiatu in 1853. Primulu episcopu a fostu Alesandru Dobra, carele a repausatu la 13 aprile 1870; alu doile Ioanu Olteanu, carele in 1873 a trecutulu la Oradea-mare; alu treile, Victoru Mihályi de Apsia, actualulu episcopu, carele guvernéza dieces'a de la 7 martiu 1875. Dieces'a Lugosiului se estinde peste comitatele: Alb'a Inferióra, Aradu, Carasiu, Huniadóra, Severinu, Timisiu si Torontalu. Are 154 de parochii, cu 208 filiale; numerulu sufletelor e 92,731; clerulu numera 172 preoti, 7 teologi absoluti, 12 teologi. Scóle sânt 92, invetiatori 78.

Societati si institute.

Societatea academica romana tine siedintie in tóte dilele in localulu seu din palatulu Universitáti, etagiulu de josu, la drépt'a. Publiculu este admisu numai la siedintiele, ce se tinu Joi'a de la ór'a 2 dupa amédi inainte.

Reuniunea invetiatorilor din protopopiatulu Leta-mare a tinutu adunarea sa generala de tómma la 6 sept. in comun'a Álmosd, sub presidiulu Rds. D. Nicolau Vulcanu, participându unu numeru frumosu de invetiatori, cari se inmultira cu câtu va din protopopiatele invecinate si cu câtu-va óspeti. Zelosulu dnu

protopopu Samuilu Bota a luat parte si la acesta adunare. Trei invetiatori, dnii Georgiu Muresianu, T. Manu si Görög, tînura disertatiuni despre pomaritu. Viitorea adunare se va tîne in comun'a Virtisiu in joia dupa Pasci.

Literatura.

„La arme Români!“ Sub acestu titlu sonor a scosu de sub tiporu dlu G. Cornescu, „*artistu comediantu*“, in Focsianî, o melodrama de ocazie, intr'unu actu si doue tablouri. Autorulu si-a dedicatu pies'a dlui V. Alesandri. Déca cine-va îsi permite a dedicá opulu seu dlui Alesandri, trebue sê fia convinsu, cà lucrarea sa, de si nu atinge innaltîmea dlui Alesandri, celu putînu nu face neplacere iubitelui nostru poetu. A uitá acést'a, va sê dica a fi lipsitu de stinc'a fatia de acésta ilustratiune a literaturêi române. Când autorulu melodramei, de care vorbim, si-a dedicatu lucrarea dlui Alesandri, a eugetatu, cà simtiulu patrioticu ajunge spre a puté scrie o melodrama. Cáci, in adeveru, in lucrarea dlui Cornescu nu gasimu decátu daclamatiuni patriotice, fara de nici o poesía. Dar si aceste declamatiuni patriotice in unele locuri devinu ridicule. Éta cum definiéza autorulu pe Români :

Românulu nu scîi co e iubite ?
E o galusca cu nodulu mare !

Autorulu de siguru a voitu sê dica unu ce mare, inse a uitatu, cà de la sublimu pâna la ridicolu e numai unu pasiu. Singur'a parte buna, ce ore opulu acést'a, este, cà nu contine decátu numa 16 pagine. S. G.

O noua inventiune pe terenulu technicu atrage atentiunea ómenilor de specialitate, parte pentru cà inventiunea este fôrte practica, ingeniósá; parte pentru cà inventatoriulu este unu tineru românu. — Dlu ingineru Ioane Joe Puscariu, inventându unu instrumentu pentru mesurarea corpurilor intru tóte formele lor stereometrice, l'a numitu : „Stereometru“, si prezentându-lu esaminárii institutului politechnicu din Vien'a si Budapest'a, a câstigatu a supra lui recunoscintia si totu-odata patenta de inventiune. A edatu si o scriere a supra acestui instrumentu sub titlulu : „Das Stereometer, privilegiertes Körper-Messinstrument von Johann Ritter von Puscariu, Ingenieur, Budapest, 1877. tip. A. Kocsi, pretiulu : 1 fl. 50 cr.“ — Noi gratulandu tinerului nostru ingineru si amicu la nou'a inventiune, recomandâmu cartea susu amintita intregului publicu technicu.

Trei foi literare aparura de curêndu : „Albin'a Carpatilor“ in Sibíiu“, „Globulu“ in Bucuresci, si „Români'a Literara“ in Iasi. Le dorimu succesu deplinu.

„Albin'a Daciei“ va esî sub titlulu „Albin'a Carpatilor“, cáci guvernulu nu i-a permisu intrebuintiarea titlului primu.

Carti noue. Abecedarulu fonetic, Igien'a privata, Culegere de rugaciuni — tóte trei la Socecu in Bucuresci. — Compendiu de istori'a antica, de I. C. Lerescu. — Prescurtare de istoria Sacra a vechiului si noului testamentu, de preotulu I. Constantinescu, Bucuresci. — Explicarea evangeliilor dominecale, totu de I. Constantinescu.

Diure noue. „Presentulu“, — „Gazet'a de Ba-

cáu“, — „Nuvelistulu de Galati.“ Diarulu „Vâlcea“, incetatu de câtu-va timpu, a reaparutu.

Suvenirea mortiloru.

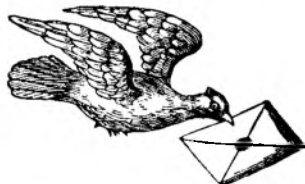
Artemiu Anderco Homorodanu, fiulu onorab. preotu Alessiu Anderco din Borsia in Maramuresiu, unu june de sperantie mari, carele — cá stipendistulu alu Societâti „Transilvania“ — a studiatu medicin'a in Turinu, Paris si Roma, a repausatu la inceputulu lunei lui augustu. Inca inainte de a-si terminá studiile, fu cuprinsu de o bóla incurabila, incátu fu silitu a se rentôrce la cas'a parintiésca, unde si murî. Prin elu natiunea a perdutu unu bunu fflu, a carui diligintia promitea unu viitoru frumosu. Repausatulu a lasatu dupa sine mai multe manuscrite, intre cari si niste documinte ce privescu istori'a româna. Bibliotec'a sa bogata de carti scientifice a testat'o Societâti de lectura a inteligintiei române din Maramuresiu. Junimea româna din acele parti i-a serbatu memori'a cu unu parastasu la 8 septemvre in Sigetulu-Marmatiei.

Gedeonu Constantinovicu cav. de Greculu, archimandritu si egumenu alu s. manastiri Suceviti'a, deputatu dietalu si vice-capitanu alu tierii etc., a adormitu in Domnulu la 4/16 augustu 1877 in vârsta de 64 ani.

Cuthia de epistole.

Unu practicantu. In negustori'a de manufactura, bacania, sticlaria si porcelan a lui A. Branea in Abrudu se primesce unu practicantu românu, pe lângã conditii favorabile, care a terminatu celu putînu 1—2 classe gimnasiale seu 2—3 classe reale, aptu, afara de limb'a materna si putînu in cea germâna si magiara. Doritulu sê se adreseze la firm'a susu numita.

Post'a Redactiunii.

Vocea României. Frumosu titlu, dar grozavu cuprinsu ! Én asculta o strofa :

Cáci mai bine si onestu
Cá viteji in batalia,
A picá luptându ei festu,
Cátu vitii 'n sclavia !

Scama pentru cei raniti ! Multiamimu de imitatiune, dar nu mai ceremu de aceste.

Frundia verde, fóia lata ! Si celelalte nu sînt bune, nici poporale.

Galsia. Ni-ai tramis'o pré tardîu. Nu mai are interessu, cáci acuna sînt altele la ordinea dílei.

Versurile sosite in septemân'a trecuta tóte sînt nepublicabile.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1877. Calea tierii nr. 39.